STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39314-n1
9 november 2026

Kennisgeving van de ter inzagelegging ontwerpprogramma Landbouw, Natuur en Stikstof, Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Het ontwerpprogramma Landbouw, Natuur en Stikstof

Op 30 oktober jl. heeft de Ministerraad ingestemd met de terinzagelegging van het ontwerpprogramma Landbouw, Natuur en Stikstof (hierna LNS). Het ontwerpprogramma LNS biedt de basis die nodig is om uitvoering te geven aan het wetsvoorstel ter vervanging van de op depositie gebaseerde omgevingswaarden en het realiseren van de nieuwe wettelijke emissiedoelen.

Het programma is gericht op het behalen van de volgende wettelijke doelstellingen:
1. Het behalen van de emissiedoelen voor de sectoren landbouw, industrie en mobiliteit. Dit betekent dat met ingang van 2035 een vermindering is bereikt ten opzichte van 2019 van ten minste:
   - 45,4 tot 49,7 kiloton emissie van ammoniak door de landbouw;
   - 50% van de emissie van ammoniak door de industrie;
   - 50% van de emissie van stikstofoxiden door mobiliteit;
2. Het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000–gebieden.

In het programma LNS worden de maatregelen uit het eerdere Programma Stikstofreductie en Natuurherstel (PSN), de tussentijds getroffen maatregelen en de maatregelen zoals gepresenteerd in de Kamerbrief van 26 juni 2026 jl. samengebracht tot één samenhangend geheel. Het programma LNS wordt daarmee opvolger van het eerdere programma PSN. Onderdeel daarvan zijn maatregelen gericht op ondersteuning van de boer en op een sociaal en economische sterk platteland.

Naast de landelijke maatregelen om de uitstoot terug te brengen, is het cruciaal om meer te doen op de plekken waar de natuur dat het hardst nodig heeft. Een essentieel onderdeel van het programma is het instellen van zones rondom kwetsbare natuurgebieden, waar aanvullende maatregelen gelden. Deze maatregelen pakken niet alleen stikstof aan, maar richten zich ook op verdroging, versnippering en waterkwaliteit. Deze zogenoemde ‘zoneringsaanpak’ wordt de komende periode in nauwe samenwerking met provincies nader uitgewerkt.

Het ontwerpprogramma LNS wordt van 6 november tot en met 18 december 2026 ter inzage gelegd. Tijdens deze periode kunnen belanghebbenden, maatschappelijke organisaties, overheden en andere geïnteresseerden de documenten bekijken en hierop reageren door een zienswijze in te dienen. De terinzagelegging biedt de mogelijkheid om aandachtspunten, vragen en suggesties mee te geven voor de uitvoering van het programma. De reacties worden betrokken bij de nadere uitwerking voor uitvoering in de praktijk en kunnen daarmee bijdragen aan het behalen van de emissiereductiedoelen.

Hoe kan ik een zienswijze indienen?

Eenieder kan op grond van de Algemene wet bestuursrecht een zienswijze naar voren brengen. U kunt een zienswijze indienen bij het Ministerie van LVVN van 6 november tot en met 18 december 2026. U kunt uw zienswijze digitaal indienen via onslevendlandschap.nl.

Wat gebeurt er met uw zienswijze en wat is het vervolg?

De ingediende zienswijzen worden in overweging genomen bij de uitwerking van het definitieve programma LNS. In de Nota van Antwoord wordt gebundeld gereageerd op de ontvangen zienswijzen en wordt vermeld of de zienswijze is betrokken bij het definitieve programma. De indieners van een zienswijze krijgen een notificatie wanneer de Nota van Antwoord beschikbaar is.

De Minister van LVVN stelt het programma vast na verwerking van de zienswijzen en het opstellen van de Nota van Antwoord.

Nadere informatie

Het ontwerpprogramma is te vinden op rijksoverheid.nl en op onslevendlandschap.nl. Nadere informatie is te vinden via onslevendlandschap.nl.

Parallel aan de zienswijze voor het ontwerpprogramma LNS kunt u een zienswijze indienen voor het Ontwerp–Natuurplan. Meer informatie over deze zienswijzeprocedure vindt u via deze link.

In de amvb behorend bij het wetsvoorstel ter vervanging van de op depositie gebaseerde omgevingswaarden staan de regels over bijvoorbeeld de inhoud en monitoring van het programma. De internetconsultatie voor deze amvb staat open vanaf 30 oktober tot en met 18 december. Meer informatie vindt u via https://www.internetconsultatie.nl/amvbprogrammalns.